

OSTRAVAN.CZ

1. Smetanova hodina udeřila. Obnovená inscenace Braniborů v Čechách byla přijata s nadšením, operní cyklus může začít**23.02.2024 ostravan.cz - Milan Bátor**

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadla; moravskoslezského; Národního

První Smetanova opera volně zpracovává téma z českých dějin. Děj je situován do období po smrti Přemysla Otakara II., který padl na Moravském poli a Čechy dostal do správy jeho synovec, braniborský markrabě Ota, zvaný Dlouhý. Prameny uvádí, že nastal chaos a drancování země, během něhož přišlo o život na 600 tisíc lidí. Historické skutečnosti libreto Karla Sabiny příliš nerespektovalo, šlo mu spíše o vlastenecko-sociální tendence.

Schematický přístup se neblaze odrazil na dějové fabuli a plochém vykreslení některých charakterů, jenž jsou statické a nerozvíjí naraci příběhu. Volfram je až do poslední chvíle váhavý a neprozíravý, Ludiše v zajetí absurdně opěvuje krásy letní přírody, apod. Některým figurám však nechybí věrohodnost a vnitřní vývoj, což můžeme vidět na postavách německého setníka Varnemana a lidového vůdce Jíry.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Po hudební stránce jsou Braniboři v Čechách dramaticky sevřeným monumentem, který navazuje na formální útvar velké francouzské opery. Činí tak ovšem s plným vědomím a snahou o autentičnost a zvukovou sugesci konkrétního prostředí. Smetanova hudba je s ohledem na operní prvotinu dílem obdivuhodné hudební imaginace, dokonalé intuice a výrazných melodických nápadů, které korespondují se zvoleným myšlenkovým a tematickým okruhem.

O režii, scénickém pojetí, kostýmech a dalších neměnných aspektech inscenace jsme pojednali v době premiéry tohoto nastudování v roce 2016. Proto se aktuálně zaměříme jen na proměnné faktory, kterými jsou pěvecké, herecké, taneční a instrumentální provedení. Největší doménou obnovené premiéry je sbor **Národního divadla moravskoslezského** připravený nadmíru dobře Jurijem Galatenkem. Sbor je turbulentní silou celé opery a jeho strhující výstupy jsou nejen pěvecky, ale také herecky ztvárněny s jedinečnou energií, výrazovou jistotou a intonační brilancí. Výtečně rytmizovaná je živelná scéna vzbouřené chudiny v Praze, stěžejní sborové číslo "Udeřila naše hodina" vyznělo tak působivě, že právem sklídilo nejdelší aplaus publika za celou inscenaci. Sbor v této opeře působí, jako by byl z jednoho kusu a hmoty, je dokonale synergický, ale současně umí být i těkavý a nestálý. Jako iracionální produkt davové psychologie zasahuje prudce a přímo do děje.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Z pěveckých protagonistů nového nastudování vyniká především Jíra Luciana Mastra. Italský tenorista se s postavou lidového vůdce dokonale sešel. Mastrova herecká přesvědčivost vychází z jeho charakteristiky člověka paličatého a houževnatého, který nerespektuje autority a má jakýsi vnitřní kompas proti bezpráví. Mastro v klíčové scéně, v níž je usvědčen bez jediného předloženého důkazu, podal jeden ze svých životních výkonů. Pěvecky má jeho hlas místy intenzitu uragánu.

Svou postavu zdařile vykreslila také sopranistka Veronika Rovná. Její Ludiše se vyznačuje odhodláním a nesmlouvavostí, s níž odmítá neodbytné a vytrvalé nadbíhání Tausendmarka. Její árie o síle lásky zazněla se zřídka slýchanou vitalitou, intonační čistotou a nadčasovým kouzlem. Výborně si Rovná vedla také v obou duetech a v dívčím tercetu.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Dalším, komu se povedl interesantní výkon, byl Martin Gurbaľ. Chorál Pane, k zemi se kloníme v jeho pojetí zněl neokázale, evokuje něžnou píseň bez sebemenšího zrnka patosu. Hezké výkony připravily mezzosopranistky Michaela Zajmí a Anna Nitrová jako Wolframovy dcery Děčana a Vlčenska. Svou árii v úvodu opery spolehlivě přednesl také Roman Vlkovič coby Oldřich Rokycanský.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Další protagonisté také zanechali dobrý dojem, ale občas se neobešli bez jistých rozpaků. Wolfram Davida Szendiucha neměl po většinu času potíže s intonací náročného partu, ale chyběla mu plastičnost a výrazová síla odpovídající jeho majestátu. Zpíval občas tak nějak z veliké dálky, matně a občas nezřetelně. Martina Javorského, který ztvárnil Junoše, poněkud trápila nejistá intonace, což se nejmarkantněji ukázalo v duetu s Veronikou Rovnou. Jinak ovšem Javorský vytvořil živelnou postavou, která má svou ohnivou dynamiku.

Setník Varneman Petra Levíčka měl potíže s přesností a rytmem. Jeho postava je zvláštní, těžko říct, jak jí rozumět. Místy zpíval křečovitě, jindy měl posluchač dojem jakési nadsázky, které ovšem chyběl kontext. Jan Tausendmark mladého Pavla Divína, který v nelehké roli debutoval, si vychutnal veškeré slasti i strasti prvního uvedení. Na druhou stranu musíme Divína, který občas bojoval s výslovností, jistotou a přirozeností, pochválit za obrovské nasazení sugestivní herecké ztvárnění. Jeho premiéra v této roli je rozhodně příslibem velkých věcí na obzoru.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Vynikající složkou ostravského nastudování je choreografie Le Bessoudo Greck, která v živém provedení měla velké fantazijní kouzlo. Orchester hrající pod taktovkou Jakuba Kleckera podal jeden ze svých reprezentativních výkonů. Sólové linky a kolektivní orchestrální pasáže byly sehrané a nechyběla jim konkrétní spolehlivost a dramatická tenze.

V úvodu jsme připomněli, že provedení kompletního cyklu Smetanových oper už klepe na dveře. Jak se ukázalo, někteří protagonisté mají před sebou určité výzvy, které by měli přijmout. Braniboři v Čechách se nepoddávají snadno, ale rozhodně stojí za to, aby nebyli vnímáni jako prvotina s řadou nedostatků, ale jako velkoryse koncipovaný debut, který může okouzlit svou tanečností, horkokrevnou vírou v spravedlnost a sílu lásky i kolektivního vědomí.

Smetanova hodina udeřila. Obnovená inscenace Braniborů v Čechách byla přijata s nadšením, operní cyklus může začít

23.2.2024 15:59 [Milan Bátor](#) [Divadlo](#) [Recenze](#)

<https://www.ostravan.cz/83816/smetanova-hodina-uderila-obnovená-inscenace-braniboru-v-cechach-byla-prijata-s-nadsenim-operni-cyklus-muze-zacit/>

Národní divadlo moravskoslezské uvedlo obnovené nastudování opery Braniboři v Čechách Bedřicha Smetany. Poslední premiéra před blížícím se kompletním uvedením celého cyklu oper českého skladatele se odehrála ve čtvrtek 22. února. V sólových partech se představili David Szendiuch, Pavel Divín, Luciano Mastro, Veronika Rovná a další. Spoluúčinkoval sbor, balet a orchestr NDM a provedení řídil dirigent Jakub Klecker.

[Zvětšit](#)

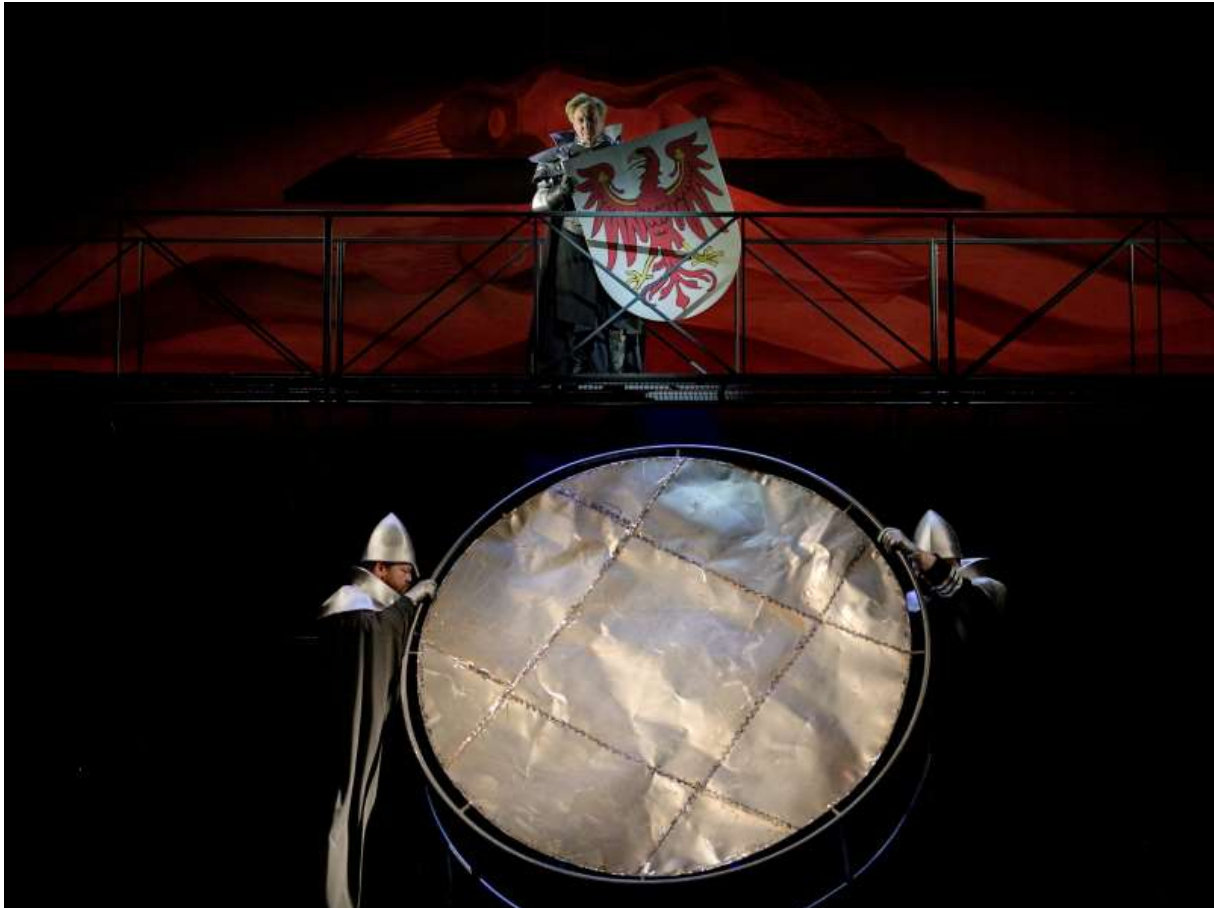
[obrázek](#)

Z inscenace opery Braniboři v Čechách.

Foto: *Martin Popelář*

První Smetanova opera volně zpracovává téma z českých dějin. Děj je situován do období po smrti Přemysla Otakara II., který padl na Moravském poli a Čechy dostal do správy jeho synovec, braniborský markrabě Ota, zvaný Dlouhý. Prameny uvádí, že nastal chaos a drancování země, během něhož přišlo o život na 600 tisíc lidí. Historické skutečnosti libreto Karla Sabiny příliš nerespektovalo, šlo mu spíše o vlastenecko-sociální tendence.

Schematický přístup se neblaze odrazil na dějové fabuli a plochém vykreslení některých charakterů, jenž jsou statické a nerozvíjí naraci příběhu. Volfram je až do poslední chvíle váhavý a neprozíravý, Ludiše v zajetí absurdně opěvuje krásy letní přírody, apod. Některým figurám však nechybí věrohodnost a vnitřní vývoj, což můžeme vidět na postavách německého setníka Varnemana a lidového vůdce Jíry.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Po hudební stránce jsou Braniboři v Čechách dramaticky sevřeným monumentem, který navazuje na formální útvar velké francouzské opery. Činí tak ovšem s plným vědomím a snahou o autentičnost a zvukovou sugesci konkrétního prostředí. Smetanova hudba je s ohledem na operní prvotinu dílem obdivuhodné hudební imaginace, dokonalé intuice a výrazných melodických nápadů, které korespondují se zvoleným myšlenkovým a tematickým okruhem.

O režii, scénickém pojetí, kostýmech a dalších neměnných aspektech inscenace jsme pojednali v době premiéry tohoto nastudování v roce 2016. Proto se aktuálně zaměříme jen na proměnné faktory, kterými jsou pěvecké, herecké, taneční a instrumentální provedení. Největší doménou obnovené premiéry je *sbor Národního divadla moravskoslezského* připravený nadmíru dobře *Jurijem Galatenkem*. Sbor je turbulentní silou celé opery a jeho strhující výstupy jsou nejen pěvecky, ale také herecky ztvárněny s jedinečnou energií, výrazovou jistotou a intonační brilancí. Výtečně rytmizovaná je živelná scéna vzbouřené chudiny v Praze, stěžejní sborové číslo „Udeřila naše hodina“ vyznělo tak působivě, že právem sklidilo nejdelší aplaus publika za celou inscenaci. Sbor v této opeře působí, jako by

byl z jednoho kusu a hmoty, je dokonale synergický, ale současně umí být i těkavý a nestálý. Jako iracionální produkt davové psychologie zasahuje prudce a přímo do děje.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Z pěveckých protagonistů nového nastudování vyniká především Jíra *Luciana Mastra*. Italský tenorista se s postavou lidového vůdce dokonale sešel. Mastrova herecká přesvědčivost vychází z jeho charakteristiky člověka paličatého a houževnatého, který nerespektuje autority a má jakýsi vnitřní kompas proti bezpráví. Mastro v klíčové scéně, v níž je usvědčen bez jediného předloženého důkazu, podal jeden ze svých životních výkonů. Pěvecky má jeho hlas místy intenzitu uragánu.

Svou postavu zdařile vykreslila také sopranistka *Veronika Rovná*. Její *Ludiše* se vyznačuje odhodláním a nesmlouvavostí, s níž odmítá neodbytné a vytrvalé nadbíhání Tausendmarka. Její árie o síle lásky zazněla se zřídka slýchanou vitalitou, intonační čistotou a nadčasovým kouzlem. Výborně si Rovná vedla také v obou duetech a v dívčím tercetu.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Dalším, komu se povedl zajímavý výkon, byl *Martin Gurbaľ*. Chorál *Pane, k zemi se kloníme* v jeho pojetí zněl neokázale, evokuje něžnou píseň bez sebemenšího zrnka patosu. Hezké výkony připravily mezzosopranistky *Michaela Zajmi* a *Anna Nitrová* jako Volframovy dcery Děčana a Vlčenka. Svou árii v úvodu opery spolehlivě přednesl také *Roman Vlkovič* coby Oldřich Rokycanský.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Další protagonisté také zanechali dobrý dojem, ale občas se neobešli bez jistých rozpaků. Volfram *Davida Szendiucha* neměl po většinu času potíže s intonací náročného partu, ale chyběla mu plastičnost a výrazová síla odpovídající jeho majestátu. Zpíval občas tak nějak z veliké dálky, matně a méně zřetelně. *Martina Javorského*, který ztvárnil Junoše, poněkud trápila nejistá intonace, což se nejmarkantněji ukázalo v duetu s Veronikou Rovnou. Jinak ovšem Javorský vytvořil živelnou postavou, která má svou ohnivou dynamiku.

Setník Varneman *Petra Levíčka* měl potíže s přesností a rytmem. Jeho postava je zvláštní, těžko říct, jak jí rozumět. Místy zpíval křečovitě, jindy měl posluchač dojem jakési nadsázky, které ovšem chyběl kontext. Jan Tausendmark mladého *Pavla Divína*, který v nelehké roli debutoval, si vychutnal veškeré slasti i strasti prvního uvedení. Na druhou stranu musíme Divína, který občas bojoval s výslovností, jistotou a přirozeností, pochválit za obrovské nasazení a sugestivní herecké ztvárnění. Jeho premiéra v této roli je rozhodně příslibem velkých věcí na obzoru.

Z inscenace Braniboři v Čechách. (Foto: Martin Popelář)

Vynikající složkou ostravského nastudování je choreografie *Le Bessoudo Greck*, která v živém provedení měla velké fantazijní kouzlo. Orchester hrající pod taktovkou Jakuba Kleckera podal jeden ze svých reprezentativních výkonů. Sólové linky a kolektivní orchestrální pasáže byly sehrané a nechyběla jim konkrétní spolehlivost a dramatická tenze.

V úvodu jsme připomněli, že provedení kompletního cyklu Smetanových oper už klepe na dveře. Jak se ukázalo, někteří protagonisté mají před sebou určité výzvy, které by měli přijmout. Braniboři v Čechách se nepoddávají snadno, ale rozhodně stojí za to, aby nebyli vnímáni jako prvotina s řadou nedostatků, ale jako velkoryse koncipovaný debut, který může okouzlit svou tanečností, horkokrevnou vírou v spravedlnost a sílu lásky i kolektivního vědomí.

Milan Bátor